

Tweede Kamer  
t.a.v. de leden van de Vaste Kamercommissie SZW  
Postbus 20018  
2500 EA Den Haag

Houttuinlaan 6  
3447 GM Woerden  
Postbus 2051  
3440 DB Woerden

Woerden,  
11 december 2017

Ons kenmerk:  
2017-1380575259-624

Doorkiesnummer:  
0348 - 75 35 70

Onderwerp:  
Algemeen overleg inburgering en integratie  
13 december 2017

Uw brief van:

T: 0348 - 75 35 00

F: 0348 - 75 35 01

E: [info@mboraad.nl](mailto:info@mboraad.nl)

[www.mboraad.nl](http://www.mboraad.nl)

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Woensdag 13 december 2017 voert u met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een algemeen overleg inburgering en integratie. Enkele onderwerpen op uw debatagenda raken de geïntegreerde trajecten die het mbo aan nieuwkomers biedt en optimale inburgering en integratie mogelijk maken. Daarom geeft de MBO Raad u met deze brief voor uw overleg een aantal relevante punten mee vanuit het perspectief van de mbo-scholen.

### **Inburgering naar de gemeenten**

Het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' beschrijft integratie als van essentieel belang voor zowel de nieuwkomers zelf als de Nederlandse samenleving. Van nieuwkomers wordt verwacht dat zij alles doen om te integreren: het respecteren van onze wetten, het omarmen van onze vrijheden en gelijkheden, en het vinden werk en het leren van de taal. De laatste twee eisen hebben een onlosmakelijk verband met elkaar. Het begin dit jaar verschenen rapport 'Inburgering - Eerste resultaten van de Wet inburgering 2013' maakte helder dat de kwaliteit van de inburgering is afgenomen. De MBO Raad is dan ook verheugd dat de regering voornemens is de rol van effectieve inburgering bij de gemeenten te leggen. Inmiddels overleggen veel gemeenten al met mbo-scholen omdat zij ervaren dat integratie het best kan plaatsvinden door taal, leren (stage) en werk permanent met elkaar te verbinden. Door samenwerking tussen het beroepsonderwijs en het bedrijfsleven ligt er een gouden kans hier enorme verbeterlagen te maken. De MBO Raad roept u daarom op de minister te vragen vaart te maken met de overheveling van inburgering naar de gemeenten.

### **Geïntegreerde trajecten inburgering/beroepsvorming om snel mee te kunnen doen**

Taal, leren (stage) en werk zijn een goede combinatie om snel mee te kunnen doen in de maatschappij. Een aantal mbo-scholen biedt geïntegreerde trajecten aan waarbij budget voor inburgering worden gecombineerd met dat voor de opleiding. In een geïntegreerd traject werkt een inburgeraar gelijktijdig aan de inburgering en het behalen van een (beroeps)kwalificatie. Met een mbo-diploma op tenminste niveau 2 voldoet hij aan zijn inburgeringsplicht en heeft hij een goed startbewijs voor de arbeidsmarkt, waardoor zijn kansen op succesvolle participatie aan de arbeidsmarkt en aan verder leren en daarmee aan onze samenleving worden vergroot. Voor de goede orde verwijzen wij u naar de brief aan de Vaste Kamercommissie OCW die wij stuurden ten behoeve van het algemene overleg mbo. U ontving deze brief in cc.

### **Op te lossen knelpunten geïntegreerde trajecten inburgering/beroepsvorming**

Mbo-scholen die deze trajecten aanbieden, lopen echter tegen een aantal belemmeringen aan. Wij verzoeken u om actie op de volgende knelpunten:

#### *Voorwaarden DUO-lening: maak investeren in intensivering taalontwikkeling mogelijk*

Vanaf hun 18<sup>e</sup> worden vluchtelingen inburgeringsplichtig. Zij hebben dan recht op een DUO-lening waarmee zij inburgeringsonderwijs inkopen. Het is mogelijk om dit inburgeringsonderwijs te combineren met (beroeps)onderwijs. Juist in combinatie-trajecten kan het waardevol zijn om al bij de start heel intensief taalonderwijs te verzorgen, zodat inburgeraars snel voldoende taalniveau hebben om de beroepsopleiding te kunnen starten. De voorwaarden van de lening maken echter dat er budget is voor slechts 3 dagdelen taalonderwijs per week.

De vorige minister van SZW heeft per brief toegezegd (Kamerstuk 32 824, juli 2017) voorwaarden te benoemen waaronder het maximale maandbedrag ten behoeve van intensivering van taalonderwijs kan worden verhoogd. Wij vragen u er bij de minister op aan te dringen dat deze voorwaarden op zo kort mogelijke termijn en in nauwe samenspraak met het onderwijs worden uitgewerkt.

#### *Geef nieuwkomers voldoende armslag in tijd en benutten budget*

Nieuwkomers jonger dan 18 jaar die een aaneengesloten onderwijstraject naar een startkwalificatie volgen, hebben na hun achttiende verjaardag het recht dit traject af te maken. Zij krijgen hiervoor uitstel van de inburgeringsplicht. Negatief effect: door dit uitstel hebben zij geen recht op de DUO-lening.

Nieuwkomers ouder dan 18 zijn inburgeringsplichtig en hebben drie jaar de tijd om aan hun inburgeringsplicht te voldoen. De ontwikkelingscombinatie van taal en beroepscompetenties is intensief, zeker omdat er wordt toegewerkt naar een hoger taalniveau dan de minimumeis van A2. Negatief effect: dit kan betekenen dat zij niet binnen drie jaar aan de inburgeringsplicht kunnen voldoen.

Scholen kunnen geïntegreerde trajecten alleen effectief vormgeven als de deelnemers geen last ondervinden van de 18 jaar-grens en reëel in staat worden gesteld te investeren met de nodige tijd (verlenging van de inburgeringstermijn) én de benodigde middelen (DUO-



lening). Zo vergroot je de kans dat zij inburgeren met een passend taal- en kwalificatieniveau. Het maatschappelijk rendement is dan vele malen hoger. De vorige minister heeft toegezegd dat inburgeraars die een geïntegreerd traject volgen uitstel zouden krijgen. Wij vragen u de minister op te roepen deze toezegging snel uit te voeren.

#### *Laat elke jongere van 2 jaar ISK-onderwijs profiteren*

Nieuwkomers onder de 18 leren de Nederlandse taal in internationale schakelklassen (ISK). Zij hebben na aankomst in Nederland 2 jaar lang recht op ISK-onderwijs. Als ze 16 jaar zijn, kunnen ze ook instromen in het mbo. Daar kunnen ze met ISK-middelen verder werken aan taalontwikkeling. Helaas lukt het niet elke jongere onder de 18 jaar om direct te starten met ISK-onderwijs. Bijvoorbeeld omdat zij na aankomst in Nederland een aantal keren moeten verhuizen of emotionele trauma's hebben die het leren in de weg staan. Daardoor kunnen ze niet maximaal van ISK-onderwijs profiteren. Het zou daarom beter zijn voor minderjarige nieuwkomers als hun recht op ISK-onderwijs ingaat als zij daadwerkelijk aan het onderwijstraject beginnen. Hoewel ISK-beleid van OCW is, raakt het ook het inburgeringsbeleid van SZW: optimaal gebruik van 2 jaar gerichte taal ondersteuning komt de inburgering, integratie en het halen van een beroepskwalificatie ten goede. Wij roepen u daarom op om de minister van SZW te verzoeken samen met de minister Slob van OCW te organiseren dat het recht op ISK-onderwijs ingaat op het moment dat een minderjarige nieuwkomer start met het onderwijstraject.

#### *Zorg voor een passende manier van examineren van de eisen Nederland van de beroepskwalificatie*

Alle immigranten leren Nederlands als tweede taal (NT2). Om een mbo-diploma te kunnen halen moet iedereen een centraal examen Nederlands op 2F-niveau doen. Dit is gemaakt voor leerlingen en studenten die een doorlopende taalleerlijn Nederlands hebben gehad.

Een kind van immigranten is bij een hbo-opleiding vaak toelaatbaar als het Staatsexamen NT2 programma II heeft gehaald, een examen dat speciaal is bedoeld voor mensen met Nederlands als tweede taal. Het hbo kent vervolgens geen centraal examen Nederlands aan het eind van de opleiding.

Een kind van immigranten dat kiest voor een mbo-opleiding heeft bij de intake te maken met een inschatting of het centrale examen Nederlands haalbaar is, binnen de beschikbare tijd van de opleiding. Dit vormt een extra belemmering. Wij vinden dat dit onderscheid in toegang tot een hbo-, c.q. mbo-opleiding zo snel mogelijk moet verdwijnen. De toegankelijkheid van het mbo voor kinderen van nieuwkomers en expats is onvoldoende.

De belemmering van het centrale examen Nederlands voor immigranten is eerder in de Tweede Kamer besproken en leidde toen tot de aangehouden motie Van Meenen voor een omkeerregeling. Hiermee kunnen op het hoogste mbo-niveau de eisen voor Nederlands en Engels worden omgekeerd. Dit is een eerste stap, maar deze wetgeving is nog niet door de Kamer behandeld en komt ook onvoldoende tegemoet aan de bredere problematiek van mensen die Nederlands niet als eerste taal hebben. Omdat integratie en beroepskwalificatie elkaar versterken en we in Nederland sterke behoefte hebben aan goed gekwalificeerde werknemers roepen wij u op de



minister van SZW en de ministers van OCW te verzoeken om met de mbo-sector te komen tot een oplossing om de taaleisen die horen bij de mbo-kwalificatie op een manier te examineren die passend is bij deze doelgroep.

**Tot slot: Nationaal akkoord leven lang ontwikkelen biedt ook kansen voor nieuwkomers**

In onze brief voor behandeling van de onderwijsbegroting 2018 (debat donderdag 7 december), die wij ook aan uw commissie stuurden, riepen we de ministers van SZW, OCW en EZK op met het mbo een nationaal akkoord af te sluiten over leven lang ontwikkelen. Zo'n akkoord kan ook nieuwkomers kansen bieden: met geringe investeringen en onder regie van de gemeentes kunnen we veel meer uit nieuwkomers halen dan we nu doen. Bied ze optimale kansen om in allerlei vormen werkend te leren en maak het voor het mbo mogelijk om geïntegreerde trajecten inburgering/beroepsvorming aan te bieden waarin taalontwikkeling en beroepsvorming gelijk opgaan, zonder dat een laag (Nederlands) taalniveau beperkend is bij de start van de opleiding en de diplomering. Volwassen buitenlandse studenten laten wij linea recta toe tot onze universiteiten. Maar een 18-jarige nieuwkomer die graag naar het mbo wil, moet aan eisen voldoen.

Maatwerk voor nieuwkomers op individueel niveau is noodzakelijk. Slimme combinaties van werken en leren staan hierbij voorop. Tijdens het debat over de begroting OCW 2018 heeft minister Van Engelshoven toegezegd voor de zomer van 2018 de Kamer te informeren over een nationaal skills akkoord. De MBO Raad roept u op de minister van SZW te verzoeken met de minister van OCW en de minister van EZK om tafel te gaan om dit akkoord te realiseren.

Ik wens u een vruchtbaar debat.

Met vriendelijke groet,

  
Ton Heerts,  
voorzitter

cc: Vaste Kamercommissies OCW en EZK

cc: Bewindspersonen OCW, SZW en EZK

